

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Refutatur efficacia fundata in Scientia media.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

§. 1.

Refutatur efficacia fundata in scientia media.

1. **M**artinez in M. SS. de DEO prædestin. sc. 3. §. 1. cum ex D. Augustino de bono perseverantia. c. 17. necessitatem efficacis & prædefiniendi decreti saltem respectu supernaturalium nostrorum actuum liberorum probaret, alias virtutem DEI omnipotentissimam potestate, supremoque dominio in nostras liberas voluntates, in 3. conclusione asserat hucusque efficaciam sic exponit: *Hæc DEI efficax prædefinitio, est illa simpliciter benefica DEI voluntas, quæ homini operanti bonum præparavit auxilium infallibile & certum pro bona operatione, non purè materialiter, quod est verum, sed formaliter, quia est certum, & infallibile, quæ sententia tria dicit: primò, quòd DEUS per scientiam mediam exploraverit, quænam auxilia homini bene operaturo sint congrua, quæ alteri non operaturo non sint congrua: secundò, quòd ex speciali affectu benevolentia velit auxilia conferre operaturo, quæ prævidit ipsi fore congrua & obtentura consensum. Tertio, quòd hæc benefica voluntas tendat in illa auxilia formaliter ut congrua & habitura infallibilem effectum, atque ex parte motivi respiciat honestatem liberalitatis largioris supra liberalitatem providentia communis; cum tamen voluntas eadem auxilia conferendi homini non operaturo tendat in illa tanquam intrinsecè conducentia ad bonam operationem, non verò ut congrua, & ex parte motivi respiciat honestatem providentia tantum sufficientis. Sic ille.*
2. **C**ontra quam sententiã est primò. Efficacia sic explicata non est Augustiniana: ergo nec vera. Consequencia est Adversarii, qui totis viribus in suas partes conatur trahere S. Augustinum. Antecedens probatur: Decretum prædefiniens S. P. Augustini non est subnixum præscientia; efficacia decreti per advers. est subnixum præscientia: ergo dissentit à Doctrina S. Patris. Antecedens probatur primò. Decretum, cuius efficacia esset subnixum præscientia, fuit illa, quam Faustus Rhegiensis contra S. Augustinum asserbat, ut patet ex ejusdem l. 2. c. 3. dicentis. *Nisi præscientia exploraverit, prædestinatio nihil decernit.* Et ex epist. D. Prospero ad D. Augustinum. Secundò, quia idem Faustus l. 1. de lib. arbit. c. 11. Divum Augustinum vocat *interemptorem liberi arbitrii, quia in alterutram partem omnia statuta & definita esse pronuntiat: non lanè, quia prædefinitio esset subnixum præscientia, sed quia docebat S. P. quòd præscientia sit subnixum decreto.* ut habet in cit. c. 17. de bono perseverantia. Tertio, quia eodem loco S. P. habet istam sequelam. *Si dantur beneficia à DEO: aut ea se daturum esse præscivit, profectò prædestinavit.* In sententia Adversarium opposita valet sequela: si prædestinavit, præscivit; cum fundamentum efficacis prædestinationis sit præscientia conditionata.
3. **C**ontra sunt secundò omnes autoritates & rationes, quas contra futuritionem decreto præsuppositam, & contra scientiam mediam antè adduximus, & pro gratia efficacis suo loco adducemus,

4. **C**ontra est tertio, quòd efficacia decreti sic exposita foret & non foret intrinseca. Foret ex hypothesi Adversar. Non foret; quia, cum efficacia decreti sit ejus infallibilis connexio cum effectu, tunc non est intrinseca efficacia decreti, quando infallibilem connexionem cum effectu non habet ex meritis & virtute sibi propria & inexistente, sed ex hypothesi & conjunctione alicujus extrinseci: atqui decretum non habet infallibilem connexionem, ex virtute sibi inexistente; sed ex suppositione scientia media, in qua antecederet ad decretum fuit conditionatè prævisa congruitas auxiliorum cum libero arbitrio, & futuro consensu; unde nisi illa congruitas per scientiam mediam fuisset sic explorata, rueret omnis certitudo & infallibilitas decreti prædefiniendi: ergo decretum suam certitudinem non habet ex suis meritis, & virtute inexistente, sed ex hypothesi congruitatis & consensu futuri in scientia media conditionatè prævisi.

5. **C**onfirmatur. In tantum decretum prædefiniens haberet intrinsecam efficaciam, in quantum præpararet auxilia infallibiliter connexa cum consensu & operatione: sed ex hoc capite non potest esse intrinsecè efficax: ergo. Major est Adversar. minor probatur. Ipsum auxilium ab intrinseco, & secundum proprias vires est indifferens, ut conjungatur, vel non conjungatur cum consensu, & quòd potius conjungatur, quàm non conjungatur, id habet ex prævisione futuri consensu in scientia media, ubi suam sortitur congruitatem; ideòque si idem entitativè auxilium conferatur non operaturo, h. e. qui prævidetur in scientia media non acceptaturus illud auxilium, eo ipso non est efficax, decretum quoque conferendi tale auxilium non est efficax: ergo cum decretum pro suo objecto habeat tale auxilium intrinsecè indifferens, ratione illius fieri non potest intrinsecè efficax.

6. **D**ices quidem, quòd tamen auxilium materialiter spectatum sit indifferens; non tamen spectatum formaliter, prout nimirum substat beneficentissima voluntati Divinæ, decernentis illud conferre tanquam congruum. Sed contra est: quòd istud ipsum, formaliter, non competit auxilio, nisi per denominationem extrinsecam à prævisione scientia media, in qua, & à qua sumit denominationem congrui: ergo necdum salvatur intrinseca efficacia. Confirmatur, Si haberet ab intrinseco rationem auxilii congrui formaliter, tunc etiam per sua intrinseca distingueretur ab auxilio purè sufficienti non congruo; sed hoc dici non potest in sententia Adversariorum: ergo nec antecedens.

7. **C**ontra est quartò. Intrinseca efficacia decretorum debet salvare omnipotentissimum DEI dominium super humanas voluntates: sed hoc non salvatur per explicatam efficaciam: ergo. Major est D. Augustini. Minor probatur; tum, quia ista decreta dependent à prævisa futuritione consensu; neque posset DEUS facere per suam omnipotentiam, ut per illa auxilia moveretur voluntas in iis circumstantiis: in quibus per scientiam mediam prævidetur non consensura: tum quia omnis ista connexio, quam sive decretum sive auxilium à decreto præparatum habet, tantum est moralis; sed ista

ista non salvat omnipotentissimæ voluntatis efficaciam, quæ debet esse summa & perfectissima in genere efficaciam, certitudinis & infallibilitatis, adeoque non moralis, sed metaphysica. De qua statim plura.

8. Contrà est quintò, Nisi decretum prædefinienti sit simpliciter antecedens nostras voluntates, tunc ista præsuppositivè ante decretum DEI saltem in statu conditionato viderentur in seipsis, & non in essentia DEI tanquam causa: consequens non est admittendum, prout super. de visione & scientia latè deduximus: ergo nec antecedens. Sequela non negatur ab adversariis, estque manifesta: quia essentia Divina non aliter est causa actualium creaturarum, quam per liberum decretum suæ voluntatis: ergo si de decretum non antecedit fututionem eventus, non potest DEUS illam videre in sua essentia tanquam causa.

§. II.

*Refertur & refutatur intrinseca efficacia
Henrici à S. Ignatio.*

9. **H**ic præclarus Author postquam contra scientiam mediam prædefinientia decreta firmiter stabilivit, repudiatis tamen physicis prædeterminationibus dist. 10. a. 3. efficaciam decreti reducit in moralem motionem, sive in præparationem mediorum & causarum secundarum, ex se quidem fallibilem & defectibilem, prout tamen substantiant ordini Divinæ providentiæ infallibiliter & indefectibiliter consequentium suos effectus; eò quòd virtus Divina etiam defectibiles causas sine defectu conservat, adhibendo adminicula, & removendo obstacula; quemadmodum industrius Agricola circa plantationem arboris procedens quandoque infallibiliter eandem perducit ad frugem.

10. Hæc sententia quamvis mediâ viâ sibi videatur incedere, quia tamen ab Augustinianæ efficaciam sinceritate declinat, non videtur scopum veritatis assequi. Unde contrà est primò, Divus Augustinus requisivit majorem efficaciam, quam moralem ex parte omnipotentissimæ DEI voluntatis; sed hæc sententia tantum attribuit efficaciam moralem: ergo non consonat cum mente & doctrina S. Augustini. Minor deducitur ex doctrina Adversariorum. Efficacia namque consistens in præparatione causarum secundarum tantum moraliter moventium absque aliquo influxu physico, sive ipsis causis secundis, sive ab illis causis in voluntatem impresso, non potest esse major, quam moralis: sed talis est efficacia Divinæ prædefinitionis juxta Adversarios: ergo.

Major verò multipliciter probatur. Nam primò D. Augustinus requisivit majorem efficaciam, quam concedebatur à Semipelagianis; sed moralem nec ipsi negarunt; quæ nimirum sic *suadendo exhortationibus, movendo exemplis, terrendo periculis, incitando miraculis, dando intellectum, inspirando consilium, corque ipsum illuminando*, ut habet S. Prosper de vocat. gent. l. 2. c. 26. Unde & ipse S. Augustinus l. 1. de grat. Christi c. 8. 10. postquam retulit verba Pelagii, quibus explicat gratiæ efficaciam: *operatur in nobis velle, quod bonum est, velle, quod sanctum est, dum nos*

terrenis cupiditatibus deditos, multorum more animalium tantummodo presentia diligentes, futura gloria magnitudine & premiorum sollicitatione succendit, dum revelatione sapientia in desiderium DEI stupentem suscitatur voluntatem, dum nobis suadet omne, quod bonum est, quid ad hæc D. Augustinus? Hinc apparet, inquit c. 10. hæc enim gratiam consistere, quæ demonstrat & revelat DEUS, quid agere debeamus, non quæ donat, atque adjuvat, ut agamus, &c. Igitur à D. Augustino major requiritur efficacia, quam quæ tantum in morali motione & præparatione mediorum moraliter & objectivè moventium consistit: ergo requirit physicam efficaciam, quidquid enim aliud assignaveris, ad genus moralis & objectivæ motionis pertinet; quæ etiam ex hoc capite est insufficientis, quòd magis deesse posse operari, quam ipsum operari, sitque tam sufficienti, quam speciali & efficaci providentiæ communis.

Secundò D. Augustinus agnoscit efficaciam infallibilem, insuperabilem; sed talis non est efficacia moralis, inapte naturâ fallibilis, & respicienda. Tertiò ea est efficacia Augustiniana, quæ DEUS *mirabili modo & ineffabili in nobis operatur & velle*: sed moraliter movere quid est mirabile? cum sit quotidianum hominibus, demonibusque comune, ut & ipsa Adversariorum exempla demonstrant. Quartò D. Augustinus efficaciam Divinæ vocationis in solam DEI gratiam & misericordiam (perfertim in D. Pauli conversione) refundit, *ut totum DEO detur, qui homini voluntatem & præparat adjuvandam & adjuvat præparatam*. In hac verò sententia efficacia vocationis magis consistit in coactione causarum secundarum voluntatis consentium infallibiliter obtinentium; ita, ut licet voluntas singulari possit resistere, non tamen restituta sit omnibus simul sumptis.

Dicunt quidem Adversarii, causas secundas, etsi de se fallibiles, fortiter tamen infallibiliter, prout substantiant ordini Divinæ providentiæ.

Contra quam tamen responsonem, & doctrinam Adversariorum est secundò. Cum dicitur, quòd series causarum secundarum per se vel per accidens concurrentium ad consentium liberi arbitrii accipiat infallibilitatem ex ordine Divinæ providentiæ, vel significatur, quòd operationi causarum secundarum accedat aliquid ex parte intellectus, vel ex parte voluntatis Divinæ, ut fallibilitate deposita induant infallibilitatem: Non primum; sic enim incidit in scientiam mediam, & defendis extrinsecam solum efficaciam, secundam sup. dicta.

Non secundum; quia si admittit emanationem alicujus efficaciam & motionis plus quam moralis à causa prima in causam secundam, incidit in sententiam physicæ prædeterminationis, adeoque utriusque partis, tum mediæ scientiæ, tum physicæ prædeterminationis telis te objicis. Si contendas, nihil accedere nec ab intellectu, nec à voluntate, manet inintelligibile, quo pacto cause fallibiles & defectibiles, reddantur defectus & fallibilitatis immunes, omnibus in eodem statu, ut tunc extra ordinem Divinæ providentiæ, relictis.